

Приет на Департаментен съвет на 18 юни 2026/Протокол 4

Утвърден от Факултетен съвет на 15 юли 2026/Протокол 7

АКАДЕМИЧЕН СТАНДАРТ ЗА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА

ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЦИПЛИНАТА „БЪЛГАРСКИ ЕЗИК“

1. Цел на обучението по дисциплината

Да се овладее българският език устно и писмено в степен, която позволява адаптиране в новата мултикултурна среда и свободно общуване при ежедневните контакти с носители на езика. Програмата по езиково обучение да е съобразена сподготовката на медицински специалисти. Тази цел е в колаборация с мисията и концепцията на университета за провеждане „на държавната политика за развитието на висшето медицинско образование и медицинската наука“.

2. Учебно съдържание на дисциплината

Първи семестър

Упражнение № 1 – 4 часа. Българската азбука. Кирилицата – характеристика и особености. Звукове и букви. Печатни и ръкописни букви. Гласни и съгласни звукове.

Упражнение № 2 – 4 часа. Запознаване и представяне (*Как се казваш?/Как се казвате?*). Лични местоимения – именителен падеж. Сегашно време на глагола съм. Конструиране на положителни и отрицателни изречения. Създаване на диалози за запознаване и представяне. Сегашно време на глагола „казвам се“

Упражнение № 3 – 4 часа. Поздрави и учтиви изрази. Обръщения и общоприети съкращения. Обръщения на някои съществителни имена. Въпросът *Как си?/Как сте?*. Създаване на кратък наративен текст за представяне

Упражнение № 4 – 4 часа. Държави, националности, професии. Изречения с въпросителните думи: *кой, какъв, къде, какво, откъде*. Съществителни имена за националности и професии. Сегашно време на глагола *следвам*

Упражнение № 5 – 4 часа. В университета. Показателни местоимения. Сегашно време на глаголите от трето спрежение. Създаване на кратък наративен текст за представяне

Упражнение № 6 – 4 часа. Предмети от ежедневието. Съществително име – род и число. Показателни местоимения. Употреба на съществителните имена в единствено и множествено число в диалози. Членуване на съществителните имена

Упражнение № 7 – 4 часа. Пазаруване. Числителни бройни имена от 1 до 100. Бройна форма на съществителните имена. Мъжколична форма на числителните бройни имена. Употреба на числителните бройни имена

Упражнение № 8 – 4 часа. Ежедневие. Сегашно време на глаголите от първо и второ спрежение. Употреба на някои наречия. Изграждане на диалози, свързани с ежедневието на студентите – ситуационни модели

Упражнение № 9 – 4 часа. Моят апартамент. Пространствени предлози. Безлична употреба на глаголите *имам/нямam*. Създаване на наративен текст / диалог, свързан с употребата на пространствени предлози и членувани форми на съществителните имена

Упражнение № 10 – 4 часа. Аз и другите. Лични местоимения – винителен и дателен падеж. Употреба на пълни (мой, моя, мое) и кратки падежни форми в наративни текстове и диалози

Упражнение № 11 – 4 часа. Външност и характер. Прилагателни имена – съгласуване, членуване, степенуване. Цветовете. Изграждане на текст описание

Упражнение № 12 – 4 часа. Свободно време и интереси (комуникативен практикум). Глаголи и предлози за движение. Употреба в текстове, свързани с ежедневието на студентите

Упражнение № 13 – 4 часа. Преговор и обобщение

Упражнение № 14 – 4 часа. Подготовка за семестриален тест. Семестриален тест

Упражнение № 15 – 4 часа. Анализ на резултатите от семестриалния тест

Втори семестър

Упражнение № 16 – 4 часа. Семейство. Притежателни местоимения – кратки форми. Създаване на наративен текст, свързан със семейството

Упражнение № 17 – 4 часа. Време (Колко е часът?/В колко часа?/Колко часа?). Числителни редни имена – род, число, членуване

Упражнение № 18 – 4 часа. Време (Какво е времето?). Дните на седмицата, месеците, сезоните. Употреба на числителните редни имена. Празници и пожелания. Българските традиции

Упражнение № 19 – 4 часа. Ваканция и пътуване. Бъдеще време и минало време на

глагола *съм*. Употреба в диалози и наративни текстове.

Упражнение № 20 – 4 часа. *Свободно време / или наративен текст.* Бъдеще време на глаголите от несвършен вид. Положителна, отрицателна и въпросителна форма. Употреба на наречия маркери в изграждане на диалози с глаголи от св. и несв. вид.

Упражнение № 21 – 4 часа. Вид на глагола. Ключови думи и изрази за „разпознаване“ на вида на глагола. Бъдеще време с глаголи от свършен вид, положителна, отрицателна и въпросителна форма

Упражнение № 22 – 4 часа. *В аптеката.* Въвеждане на основна лексика, свързана с практиката на фармацевта – видове лекарствени средства, употреба на *да конструкции* с глаголи от св. и несв. вид. Бъдеще време с глаголи от св и несв. вид. Повелително наклонение. Образуване на повелителни форми от глаголи от свършен и от несвършен вид

Упражнение № 23 – 4 часа. *В аптеката.* Повелително наклонение. Образуване на повелителни форми от глаголи от свършен и от несвършен вид. Структури за създаване на указания за прием на лекарства

Упражнение № 24 – 4 часа. Въздействие на лекарствените средства. Упражнение върху използването на *да конструкции*, императивни форми и глаголни форми в сегашно и бъдеще време в диалози (ситуационни модели)

Упражнение № 25 – 4 часа. Устна комуникация (ситуационни модели).

Упражнение № 26 – 4 часа. *Човешкото тяло.* Съществителни, прилагателни и числителни имена – употреба и съгласуване.

Упражнение № 27 – 4 часа. *Човешкото тяло – упражнение.* Четене с разбиране, здравни проблеми (езикова практика)- изграждане на кратки диалози по зададен модел

Упражнение № 28 – 4 часа. *Преговор и обобщение*

Упражнение № 29 – 4 часа. *Подготовка за семестриален тест. Семестриален тест*

Упражнение № 30 – 4 часа. *Анализ на резултатите от семестриалния тест*

Трети семестър

Упражнение № 1 – 4 часа. П Р Е Г О В О Р

Съществително име, прилагателно име, местоимение – Човешкото тяло – преговор. Телесни кухни. Фонетични промени. Медицински специалности

Упражнение № 2 – 4 часа. Наративен текст от сферата на фармацията. *Образуване на съществителни и прилагателни имена.* Структури за изразяване на строеж, състав, разположение. Четене с разбиране на наративен текст

Упражнение № 3 – 4 часа. *Глагол – преговор.* Граматични категории на глагола. Изграждане на диалози фармацевт – клиент. Ситуационни модели.

Упражнение № 4 – 4 часа. Наративен текст от сферата на фармацията. *Образуване и употреба на минало свършено време*

Упражнение № 5 – 4 часа. *Посещение при лекаря.* Минало свършено време. Безлични конструкции с винителни и дателни форми на личните местоимения

Упражнение № 6 – 4 часа. *В аптеката. Видове лекарствени форми. Въздействие на лекарствените средства – преговор с разширение.* Структури за изразяване на класификация, причина и следствие

Упражнение № 7 – 4 часа. *Приложение на лекарствените средства.* Употреба на предлози и съюзи. Императивни форми. Изграждане на диалози, свързани с практиката на фармацевта

Упражнение № 8 – 4 часа. *Респираторни заболявания – наименования, симптоми, терапия.* Образуване на отглаголни съществителни. Структури за изразяване на класификация, причина и следствие

Упражнение № 9 – 4 часа. *Респираторни заболявания.* Структури за изразяване на указания при лечение на респираторни заболявания. Комуникативни упражнения

Упражнение № 10 – 4 часа. *Антибиотици – приложение, противопоказания, резистентност към антибиотиците. Нежелани реакции.* Терминологични словосъчетания. Указания за прием на антибиотици

Упражнение № 11 – 4 часа. Минало неопределено време – образуване, значение, употреба. Използване на минало неопределено време в наративни текстове и диалози. Комуникативни упражнения

Упражнение № 12 – 4 часа. *Съгласуване на глаголните времена.* Изграждане на диалози, свързани с приложението на лекарствените средства по лекарско предписание / без лекарско предписание. Комуникативен практикум

Упражнение № 13 – 4 часа. *Преговор и обобщение*

Упражнение № 14 – 4 часа. *Подготовка за семестриален тест. Семестриален тест*

Упражнение № 15 – 4 часа. *Анализ на резултатите от семестриалния тест*

Четвърти семестър

Упражнение № 16 – 4 часа. *Травми – наименования, симптоми, терапия.* Указания за прилагане на лечебни средства при травми. Страдателен залог – образуване и употреба

Упражнение № 17 – 4 часа. *Проблеми с кожата – комуникативни упражнения.* Указания за прилагане на лечебни средства при проблеми с кожата /слънчево изгаряне, ухапвания от насекоми/ Сегашно деятелно причастие

Упражнение № 18 – 4 часа. *Диалог от практиката на фармацевта. Остри и хронични заболявания – наименования, симптоми, терапия.* Сегашно страдателно причастие

Упражнение № 19 – 4 часа. *Проблеми със стомаха – болки, разстройство, повръщане.* Указания за прием на лекарствени средства при тези симптоми. Комуникативни упражнения

Упражнение № 20 – 4 часа. *Проблеми с очите – конюнктивит.* Указания за прием на лекарствени средства по лекарско предписание. Препоръки и съвети. Комуникативни упражнения

Упражнение № 21 – 4 часа. *Дентално здраве. Орална хигиена.* Структури за изразяване на указания – съвети, препоръки, забрани. Комуникативни упражнения

Упражнение № 22 – 4 часа. *Здравословно хранене.* Сложни думи. Структури за изразяване на указания – съвети, препоръки, забрани. Практикум

Упражнение № 23 – 4 часа. *Витамини. Хранителни добавки.* Езикова практика. **Лечение и самолечение.** Структури за изразяване на указания. Практикум – указания за употреба, нежелани реакции

Упражнение № 24 – 4 часа. *Лечебна козметика.* Структури за изразяване на указания. Синоними и антоними – употреба в практиката на фармацевта

Упражнение № 25 – 4 часа. *Билки и билколечение* – лексикални упражнения. Предлози и наречия. Структури за изразяване на указания, съвети, препоръки

Упражнение № 26 – 4 часа. *Фармацевтична документация* – практикум (рецепта, листовка, информационни текстове, свързани с фармацевтични продукти)

Упражнение № 27 – 4 часа. Етика и комуникация в практиката на фармацевта – ситуационни задачи

Упражнение № 28 – 4 часа. Преговор и обобщение. Подготовка за семестриален тест

Упражнение № 29 – 4 часа. Семестриален тест. Анализ на грешки от семестриалния тест

Упражнение № 30 – 4 часа. Подготовка за изпит

3. Предпоставки

Адаптация в българска езикова среда - студентите трябва да овладеят и да надграждат основни знания и умения за общуване на български език в сферата на всекидневния живот и по време на клиничната практика.

4. Академични ресурси

Дисциплината се води от хабилитирани преподаватели; преподаватели – доктори по специалността и магистри с педагогическа правоспособност.

5. Материални ресурси

Оборудвани кабинети с аудио-визуална техника. Учебници и учебни помагала.

6. Лекционно обучение – не се провежда в обучението по български език

7. Семинарни упражнения

Провеждат се в стандартни групи. Включени са занятия за усвояване на новизнания, упражнения за четирите основни езикови умения - говорене, слушане, четене и писане, обобщение и преговор. Поставят се индивидуални и екипни задачи. Усвоените знания се проверяват с устни изпитвания и тестове.

8. Информационни ресурси. Основна литература. Сайтове

Кръстева, М. и колектив. Български език за чуждестранни студенти по фармация, Пловдив: Студио 18, 2017

Дечев, Ив., Андония Куцарова, Антоанета Краевска, Мая Андонова.

Български език за чужденци. Специализиран учебник за медици. Пловдив, 2017 г.

Димитрова, М. и колектив. Учебник – Специализиран български език за чуждестранни студенти, Пловдив, 2021

Желязкова, Д. и Н. Янкова. Помагало по български език като чужд за студенти по

дентална медицина, Пловдив, 2017

Милиева, Д. и колектив. Граматични въпроси на медицинския текст. Учебник по български език за чуждестранни студенти и специализанти – медици, стоматолози и фармацевти. Пловдив, 2014

Паскалева, Д. Български език като чужд за напреднали, Пловдив, 2017

Петрова, С. и колектив. Учете български език, София: Д-р Иван Богоров, 2004

Тачева, В. Български език за медицински цели. Стено, Варна, 2000

Електронни ресурси, свързани с преподаването на български език на чужденци

9. Контролни работи

Текущият контрол се провежда чрез тестове или контролни задания.

На студентите се предоставят своевременно информация и разяснения на резултатите от контрола с цел подпомагане на по-нататъшната им подготовка.

Резултатите от тези проверки влизат като компонент в крайната оценка за семестъра.

10. Самостоятелна подготовка и ангажираност на студента

Поставяне на индивидуални или групови задачи на студентите. Предоставят се и обучителни тестове, вкл. онлайн, за самостоятелна работа и упражнения на студентите.

11. Сътрудничество между студенти и преподавателски екип

Студентите имат осигурени часове за консултации и осигурена обратна връзка с преподавателя. Има възможности за извънаудиторна заетост. Провеждане на иновативни уроци извън учебните зали.

12. Изпити

В края на втората академична година се провежда изпит, който се състои от писмен и усетен компонент. Допускане до уснена част – след успешно положен писмен тест.

13. Стандарти за оценяване:

Отличен (6) – задълбочено овладени ключови и допълнителни знания и умения в четирите компонента на езиковото обучение; употреба на българския език за общи и медицински цели, умения за решаване на сложни езикови задачи и изграждане на текстови структури.

Мн. добър (5) – много добре овладени ключови и допълнителни знания и умения в четирите компонента на езиковото обучение; употреба на българския език за общи и медицински цели, умения за решаване на сложни езикови задачи и изграждане на текстови структури.

Добър (4) – добре овладени ключови и допълнителни знания и умения в четирите компонента на езиковото обучение; употреба на българския език за общи и

медицински цели, умения за решаване на езикови задачи и изграждане на текстови структури.

Среден (3) – придобити ключови знания и основни умения в четирите компонента на обучението по български език за общи и медицински цели.

Слаб (2) – не отговаря на нито едно от изискванията по-горе.

Критериите са съобразени с Общата европейска езикова рамка в компонентите: слушане, четене, писане и говорене.

14. Формиране на крайната оценка

Семестриална оценка

a – за първи семестър

b – за втори семестър

c – за трети семестър

d – за четвърти семестър

$$a = 0,5. a1 + 0,5. a2$$

(a1) текущ контрол, (a2) семестриален тест

$$b = 0,5. b1 + 0,5. b2$$

(b1) текущ контрол, (b2) семестриален тест

$$c = 0,5. c1 + 0,5. c2$$

(c1) текущ контрол, (c2) семестриален тест

$$d = 0,5. d1 + 0,5. d2$$

(d1) текущ контрол, (d2) семестриален тест

Годишна оценка

A – за първата академична година

B – за втората академична година

$$A = 0,5. a + 0,5. b$$

$$B = 0,5. c + 0,5. d$$

Оценка от изпита (E)

$$E = 0,5. e1 + 0,5. e2$$

(e1) писмен компонент, (e2) устен компонент

Финална оценка

$$F = 0,7. E + 0,15. A + 0,15. B$$